

A kör

A kör egyenlete

3822. a) $x^2 + y^2 = 16$; b) $4x^2 + 4y^2 = 25$; c) $16x^2 + 16y^2 = 3$; d) $4x^2 + 4y^2 = 9$.

3823. a) $x^2 + y^2 = 16 + 49$; b) $x^2 + y^2 = 5$; c) $x^2 + y^2 = a^2 + b^2$.

3824. a) $(x - 4)^2 + (y - 5)^2 = 9$, rendezve $x^2 + y^2 - 8x - 10y + 32 = 0$;

b) $x^2 + y^2 - 6x - 6y + 13 = 0$; c) $x^2 + y^2 + 2x - 6y - 15 = 0$; d) $x^2 + y^2 - 4x - 8,25 = 0$;

e) $x^2 + y^2 + 6y - 4 = 0$; f) $x^2 + y^2 + 10x + 6y + 32 = 0$.

3825. a) $x^2 + y^2 - 8x - 6y = 0$; b) $x^2 + y^2 + 6y - 8y = 0$; c) $x^2 + y^2 - 2ax - 2by = 0$;

d) $x^2 + y^2 - 10x + 4y + 3 = 0$; e) $x^2 + y^2 + 4x - 6y - 10\sqrt{2} - 4 = 0$. (A kör középpontjának koordinátái $C(-2; 3)$).

3826. A kör egyenlete: $(x - 2)^2 + (y - 3)^2 = 25$. Legyen $x = -1$. $y_1 = 7, y_2 = -1$. Az ordináták rendre: $3 + \sqrt{21}$ és $3 - \sqrt{21}$; $3 + 2\sqrt{6}$ és $3 - 2\sqrt{6}$; 8 és -2 ; 8 és -2 ; $3 + 2\sqrt{6}$ és $3 - 2\sqrt{6}$; $3 + \sqrt{21}$ és $3 - \sqrt{21}$. Az abszcisszák rendre: $y = 1$ esetén $2 + \sqrt{21}$ és $2 - \sqrt{21}$; $y = 0$ esetén $x_1 = 6, x_2 = -2$; $y = -5$ esetén nincs megoldás.

3827. a) $x^2 - 6x + y^2 + 4 = 0$. b) $x^2 + y^2 - 6x - 4y + 11 = 0$; c) $x^2 + y^2 + 2x - 6y - 7 = 0$;

d) $12x^2 + 12y^2 + 28x - 57y - 39 = 0$.

3828. $x^2 + y^2 = 20$. Belső pont az A , mert $3^2 + 0^2 < 20$. A többi pont a körön kívül van, mert például a B pontra $5^2 + 0^2 > 20$.

3829. $(x + 1)^2 + (y - 2)^2 = 25$. Az A pontra $(-3 + 1)^2 + (-2)^2 = 8 < 25$, tehát A a körön belül van. C, E, F a körön van, B és D a körön kívül van.

3830. A kör egyenlete: $(x - 2)^2 + (y - 1)^2 = 4$. $2x - y = \pm \frac{3}{2}$. Ha $y = 2x + \frac{3}{2}$, akkor a $3^x + 3^{y - \frac{1}{2}} = 4$ egyenletben az y helyére $2x + \frac{3}{2}$ -et helyettesítve: $3^x + 3^{2x + 1} = 4$ adódik. Innen

$x = 0$. Ekkor $y = \frac{3}{2}$. A $P\left(0; \frac{3}{2}\right)$ külső pont, mert $(0 - 2)^2 + \left(\frac{3}{2} - 1\right)^2 > 4$. Ha $y = 2x - \frac{3}{2}$,

akkor $(3^x)^2 + 9 \cdot 3^x - 36 = 0$. Innen $x = 1, y = \frac{1}{2}$. A $Q\left(1; \frac{1}{2}\right)$ pont a kör belső pontja, mert

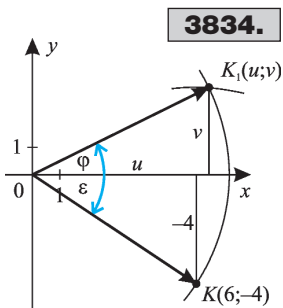
$(1 - 2)^2 + \left(\frac{1}{2} - 1\right)^2 < 4$.

3831. A kör egyenlete: $\left(x - \frac{1}{2}\right)^2 + y^2 = 1$. A $\left(2x - y + \frac{1}{2}\right)^2 = \frac{9}{4}$ egyenletből

$2x - y + \frac{1}{2} = \pm \frac{3}{2}$. Ha $y = 2x + 2$, akkor az egyenletrendszer gyöke $P(0; 2)$, amely a körön kívül van. Ha $y = 2x - 1$, akkor a megoldás $(1; 1)$.

3832. $(x + 3)^2 + y^2 = 9$.

3833. $x^2 + (y - 2)^2 = 4$.

3834.

3834. Az egybevágósági transzformációknál a sugár hossza nem változik. a) $r = 6$, $K(6; 4)$; b) $r = 6$, $K(-6; -4)$; c) $r = 6$, $K(-6; 4)$; d) Legyen az origó az O pont, a kör középpontja a K pont. Ekkor az OK vektor koordinátái $(6; -4)$. Az eltoló kör K_1 középpontjának koordinátáit az $\vec{OK} + \vec{v}$ vektor koordinátái adják: $K_1(8; -1)$. e) $r = 6$, $K(1; -5)$;

f) $\vec{OK}(6; -4)$, 90° -kal elforgatva $\vec{OK}_1(6; 4)$, $r = 6$. g) $K(-4; -6)$;

$r = 6$; h) $\varphi + |\varepsilon| = 60^\circ$, $\operatorname{tg}(\varphi + |\varepsilon|) = \frac{\operatorname{tg} \varphi + \operatorname{tg} |\varepsilon|}{1 - \operatorname{tg} \varphi \cdot \operatorname{tg} |\varepsilon|}$.

$$\sqrt{3} = \frac{\operatorname{tg} \varphi + \frac{4}{3}}{1 - \frac{4}{3} \operatorname{tg} \varphi} \text{ egyenletből } \operatorname{tg} \varphi = \frac{24 - 13\sqrt{3}}{3} \quad (3834. \text{ ábra}). \quad |\vec{OK}| = |\vec{OK}_1| = \sqrt{52}. \text{ Oldjuk}$$

meg az $u^2 + v^2 = 52$ és a $\frac{v}{u} = \frac{24 - 13\sqrt{3}}{3}$ egyenletrendszert: $u = 3 + 2\sqrt{3}$, $v = 3\sqrt{3} - 2$.

A kör egyenlete: $(x - 3 - 2\sqrt{3})^2 + (y - 3\sqrt{3} + 2)^2 = 36$;

i) $r = 12$, $K(12; -8)$; j) $r = 3$, $K(3; -2)$.

3835. a) $(x - 1)^2 + y^2 = 1$; b) $(x + 1)^2 + y^2 = 1$; c) $x^2 + (y - 1)^2 = 1$; d) $x^2 + (y + 1)^2 = 1$.

3836. a) $K_1(3; 5)$, $K_2(3; -5)$, $r = 5$.

Két megoldás van: $(x - 3)^2 + (y - 5)^2 = 25$; $(x - 3)^2 + (y + 5)^2 = 25$; b) $(x \pm 5)^2 + (y + 6)^2 = 25$;

c) Négy megoldás van: $(x \pm 5)^2 + (y - 5)^2 = 25$ vagy $(x \pm 5)^2 + (y + 5)^2 = 25$.

3837. A középpont koordinátái: $K(\pm r; r)$ vagy $K(\pm r; -r)$, a sugár r . Négy megoldás van:

$x^2 + y^2 \pm 2rx - 2ry + r^2 = 0$ és $x^2 + y^2 \pm 2rx + 2ry + r^2 = 0$.

3838. a) A középpont koordinátái $(a; 2a)$ a sugár $|2a|$.

A kör egyenlete $(x - a)^2 + (x - 2a)^2 = 4a^2$; b) $K(a; 2a)$, $r = |a|$, $x^2 + y^2 - 2ax - 4ay + 4a^2 = 0$;

c) A kör sugara: $r^2 = a^2 + 4a^2 = 5a^2$, Pitagorasz tétele szerint. Egyenlete: $x^2 + y^2 - 2ax - 4ay = 0$.

3839. a) $P(2; 9)$. Mivel a kör mindkét tengelyt érinti, a középpontjának koordinátái:

$K(r; r)$ és sugara r . A kör egyenlete: $(x - r)^2 + (y - r)^2 = r^2$. Ekkor $(2 - r)^2 + (9 - r)^2 = r^2$. Innen

$r_1 = 5$, $r_2 = 17$. Két megoldás van: $(x - 5)^2 + (y - 5)^2 = 25$ és $(x - 17)^2 + (y - 17)^2 = 289$.

b) $(x - 3)^2 + (y - 3)^2 = 9$ és $(x - 15)^2 + (y - 15)^2 = 225$; c) $(x - 10)^2 + (y - 10)^2 = 100$ és

$(x - 2)^2 + (y - 2)^2 = 4$; d) $(x + 8 + \sqrt{30})^2 + (y + 8 + \sqrt{30})^2 = (8 + \sqrt{30})^2$ és

$(x + 8 - \sqrt{30})^2 + (y + 8 - \sqrt{30})^2 = (8 - \sqrt{30})^2$.

3840. a) $K(6; 7)$, $r = \left| \frac{5 \cdot 6 - 12 \cdot 7 - 24}{\sqrt{5^2 + 12^2}} \right| = 6$, $(x - 6)^2 + (y - 7)^2 = 36$;

b) $(x - 1)^2 + (y - 2)^2 = \frac{32}{37}$.

3841. a) $P(9; 9)$, $r = 5$, $K(u; 5)$, $(x - u)^2 + (y - v)^2 = r^2$. Mivel P rajta van a körön, azért $(9 - u)^2 + (9 - 5)^2 = 5^2$. Innen $u_1 = 12$, $u_2 = 6$. Két megoldás van: $(x - 12)^2 + (y - 5)^2 = 25$ és

$(x - 6)^2 + (y - 5)^2 = 25$. b) $(x - 5)^2 + (y - 12)^2 = 25$ és $(x - 5)^2 + (y - 6)^2 = 25$.

3842. a) Az AB szakasz felezőmerőlegesének egyenlete: $3x - 11y = 2$. Ha $y = 0$, $x = \frac{2}{3}$.

$K\left(\frac{2}{3}; 0\right)$. $r^2 = AK^2 = \frac{325}{9}$. A kör egyenlete: $\left(x - \frac{2}{3}\right)^2 + y^2 = \frac{325}{9}$. b) $x^2 + \left(y + \frac{2}{11}\right)^2 = \frac{4745}{121}$.

3843. a) $\left(x - \frac{8}{3}\right)^2 + y^2 = \frac{85}{9}$; b) $x^2 + (y + 8)^2 = 125$.

3844. a) $(x - 3)^2 + (y - 5)^2 = 25$. b) $(x + 6)^2 + (y + 2)^2 = 26$; c) $(x + 1)^2 + (y - 11)^2 = 100$;

d) $\left(x - \frac{85}{12}\right)^2 + \left(y - \frac{9}{4}\right)^2 = \frac{2669}{72}$.

3845. a) $P_1(4; -1)$, $P_2(-3; -2)$, a kör (u, v) középpontja illeszkedik a P_1P_2 szakasz felezőmerőlegesére, a $7x + y = 2$ egyenletű egyenesre. $r = |v|$. Felírhatjuk a következő egyenletrendszerrel: $\begin{cases} 7u + v = 2 \\ (4 - u)^2 + (-1 - v)^2 = v^2 \end{cases}$. Két megoldás van: $u_1 = 1, v_1 = -5, u_2 = 21, v_2 = -145$. A kö-

rök egyenletei: $(x - 1)^2 + (y + 5)^2 = 25$ és $(x - 21)^2 + (y + 145)^2 = 145^2$. b) $\left[x - (4 + 2\sqrt{2})\right]^2 +$

$\left[y - (5 + 2\sqrt{2})\right]^2 = (5 + 2\sqrt{2})^2$ és $\left[x - (4 - 2\sqrt{2})\right]^2 + \left[y - (5 - 2\sqrt{2})\right]^2 = (5 - 2\sqrt{2})^2$;

c) $(x - 13)^2 + y^2 = 169$ és $(x - 5)^2 + (y - 8)^2 = 25$.

3846. a) Az érintési pont koordinátái: $E(4; 1)$. E -ben az $y = x - 3$ egyenletű egyenesre emelt merőleges egyenlete: $y = -x + 5$. A kör középpontja az $y = -x + 5$ egyenletű egyenes és a $P(0; 4)$, $E(4; 1)$ szakaszt felező merőleges egyenes közös pontja. A felezőmerőleges egyenlete

$4x - 3y = \frac{1}{2}$. $K\left(\frac{31}{14}; \frac{39}{14}\right)$, $r^2 = KP^2 = \frac{625}{98}$. A kör egyenlete: $\left(x - \frac{31}{14}\right)^2 + \left(y - \frac{39}{14}\right)^2 = \frac{625}{98}$.

b) $(x - 2,5)^2 + (y + 5,5)^2 = 112,5$.

3847. a) Az érintési pont koordinátái: $E(1; 3)$, $r = \sqrt{2}$. (3847. ábra). Az $x + y = 4$ egyenletű

egyenes normálvektora: $\mathbf{n}(1; 1)$. Az egységvektor: $\mathbf{n}^0\left(\frac{1}{\sqrt{2}}; \frac{1}{\sqrt{2}}\right)$. A kör sugara: $r = \sqrt{2} =$

$= |\vec{EK}|$. Mivel $|\vec{EK}| = \sqrt{2}\mathbf{n}^0$, ezért $\vec{EK}$ vektor koordinátái: $\left(\frac{\sqrt{2}}{\sqrt{2}}; \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{2}}\right) = (1; 1)$. A K közép-

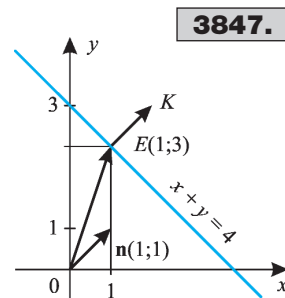
pontra $\vec{OK} = \vec{OE} + \vec{EK}$, ezért a K pont koordinátái $(1 + 1; 3 + 1)$,

$K(2; 4)$. A K -nak E -re vonatkozó tükörképe is megoldás: $K_1(0; 2)$.

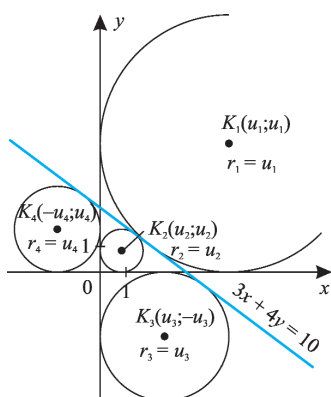
A körök egyenletei: $(x - 2)^2 + (y - 4)^2 = 2$ és $x^2 + (y - 2)^2 = 2$;

b) $x^2 + (y + 4)^2 = 5$ és $(x + 2)^2 + y^2 = 5$.

3848. a) $P_1(-2; 4)$, $P_2(4; 2)$, $r = \sqrt{20}$. A kör $K(u; v)$ középpontja rajta van a P_1P_2 szakasz felezőmerőlegesén, amelynek egyenlete: $y = 3x$. Másrészt $KP_1 = \sqrt{20}$, azaz $(u + 2)^2 + (v - 4)^2 = 20$ és $v = 3u$. Ebből az egyenletrendszerből $u_2 = 0, v_1 = 0, u_2 = 2, v_2 = 6$ adódik. Két megoldás van: $x^2 + y^2 = 20$ és $(x - 2)^2 + (y - 6)^2 = 20$;

3854.

V

$$b) (x - 8)^2 + (y - 1)^2 = 25 \text{ és } (x - 1)^2 + (y + 6)^2 = 25;$$

$$c) (x - 3)^2 + (y - 2)^2 = 10 \text{ és } (x + 1)^2 + (y - 6)^2 = 10.$$

3849. Legyen $e_1: y = 2x + 14$ és $e_2: y = 2x - 6$. $e_1 \parallel e_2$ a középpárhuzamos egyenlete: $e: y = 2x + 4$. Az e_2 egyik pontja $Q(3; 0)$. Q pontnak az e_1 egyenestől mért távolsága a keresett kör sugara: $r = 4\sqrt{5}$. A kör K középpontjának $(u; v)$ koordinátáira a következő egyenletrendszert írhatjuk fel, felhasználva az adott $P(3; 4)$ pont koordinátáit: P rajta van a körön, ezért

$(3 - u)^2 + (4 - v)^2 = 20$, másrészt a kör középpontja illeszkedik az e középvonalra, ezért $v = 2u + 4$. Az egyenletrendszerből két megoldást kapunk:

$$(x + 1)^2 + (y - 2)^2 = 20 \text{ és } (x - 2,2)^2 + (y - 8,4)^2 = 20.$$

3850. Vegyük észre, hogy az adott egyenesek párhuzamosak. Két megoldás van:

$$x^2 + y^2 - 2x - 4y + 3 = 0 \text{ és } x^2 + y^2 + 2x - 1 = 0.$$

3851. $r = \frac{20}{\sqrt{5}} = 4\sqrt{5}$. Megoldások: $(x - 4)^2 + (y - 8)^2 = 80$ és $(x + 4)^2 + (y + 8)^2 = 80$.

3852. $K(4; 4)$, $r = \sqrt{32}$. $(x - 4)^2 + (y - 4)^2 = 32$.

3853. A háromszög köré írható kör sugara $r = \sqrt{8}$. A $K(1; 4)$ pont a háromszög súlypontja is. A BC oldal A_1 felezőpontja az A és a K pont felhasználásával kiszámítható, mert $AK : KA_1 = 2 : 1$. $A_1(2; 5)$. A BC oldal egyenlete: $x + y = 7$, a háromszög köré írható kör egyenlete:

$$(x - 1)^2 + (y - 4)^2 = 8. \text{ A } BC \text{ oldal és a kör közös pontjai adják a szabályos háromszög csúcspontjait: } B(2 + \sqrt{3}; 5 - \sqrt{3}), C(2 - \sqrt{3}; 5 + \sqrt{3}).$$

3854. Legyen $u_1 > 0, u_2 > 0, u_3 > 0, u_4 > 0$. Ekkor $r_1 = u_1, r_2 = u_2, r_3 = u_3$ és $r_4 = u_4$. Az egyenes normálegyenlete: $\frac{3x + 4y - 10}{5} = 0$, ahol az egységvektor $\mathbf{n}^0\left(\frac{3}{5}; \frac{4}{5}\right)$. Alkalmazva a távolságképletet, és figyelembe véve, hogy az egységvektor a K_1, K_2, K_3, K_4 pontokat tartalmazó félsíkba mutat-e, vagy sem, a 3854. ábra alapján felírhatjuk a következő egyenleteket:

$$\frac{3u_1 + 4u_1 - 10}{5} = u_1, \quad -\frac{3u_2 + 4u_2 - 10}{5} = u_2, \quad \frac{3u_3 + 4u_3 - 10}{5} = u_3, \quad -\frac{3u_4 + 4u_4 - 10}{5} = u_4.$$

Innen kapjuk a körök középpontjainak koordinátáit és a körök sugarait. $K_1(5; 5)$, $r_1 = 5$;

$$K_2\left(\frac{5}{6}; \frac{5}{6}\right), r_2 = \frac{5}{6}; \quad K_3(2,5; -2,5), r_3 = 2,5; \quad K_4\left(-\frac{5}{3}; \frac{5}{3}\right), r_4 = \frac{5}{3}.$$

3855. $K(2; 5)$, $r = 2$. $(x - 2)^2 + (y - 5)^2 = 4$.

3856. A Q pont koordinátái: $(0; y)$. Ekkor $PQ = 3\sqrt{10}$ a következőképpen írható fel: $9^2 + (y - 5)^2 = 90$. Innen $y_1 = 2, y_2 = 8$. A $Q_1(0; 2)$ és a $P(9; 5)$ pontok meghatározta szakasz felezőmerőlegesére, másrészt az $y = 2$ egyenletű egyenesre illeszkedik a keresett kör középpontja. A $3x + y = 17, y = 2$ egyenletrendszerből $K_1(5; 2)$, $r_1 = 5$ adódik. Hasonlóképpen számítható ki a $Q_2(0; 8)$ pontban érintő kör középpontjának koordinátái és a kör sugara. $K_2(5; 8)$, $r_2 = 5$. Megoldások: $(x - 5)^2 + (y - 2)^2 = 25$ és $(x - 5)^2 + (y - 8)^2 = 25$.

3857. A kör középpontja az AB átfogó szakasz felezőpontja: $K_1\left(\frac{5}{2}; 3\right)$. Az AC oldal egyenlete: $-3x + 4y = 7$. ABC befogó egyenes egyenlete: $-4x + 3y = -26$. A C csúcs koordinátái:

$$C(5; -2). \text{ A kör egyenlete: } \left(x - \frac{5}{2}\right)^2 + (y - 3)^2 = \frac{125}{4}.$$

3858. $(x - 3)^2 + (y - 4)^2 = 20$.

3859. Az érintő kör középpontja rajta van az $y = x$ egyenletű egyenesen: $K(x; x)$. K -nak az origótól való távolsága: $OK^2 = 2x^2$. K az $x = 1$ egyenletű egyenestől $|x - 1|$ távolságra van. Ekkor $2x^2 = (x - 1)^2$. Innen $x_1 = -1 + \sqrt{2}$, $x_2 = -1 - \sqrt{2}$. Két megoldás van.

$$r_1 = 1 - (-1 + \sqrt{2}) = 2 - \sqrt{2}, \quad r_2 = 1 - (-1 - \sqrt{2}) = 2 + \sqrt{2}. \text{ A körök egyenletei:}$$

$$\left[x - (-1 + \sqrt{2})\right]^2 + \left[y - (-1 + \sqrt{2})\right]^2 = (2 - \sqrt{2})^2, \quad \left[x + 1 + \sqrt{2}\right]^2 + \left[y + 1 + \sqrt{2}\right]^2 = (2 + \sqrt{2})^2.$$

3860. Ábrázoljuk az $y = \frac{5}{2}|x|$ egyenletű egyenest és az $x^2 + y^2 = 9$ egyenletű kört. Két pont felel meg: $P_1(0; 1)$, $P_2(0; 2)$.

3861. Elegendő a téglalapot az egyik átlójával megfelelni. Megoldás: négyzet, $t = 2r^2$.

3862. Az érintési pont: $P(-2; 4)$. Az adott egyenes normálvektora: $\mathbf{n}(4; -3)$, a normálvektor hossza $|\mathbf{n}| = \sqrt{16 + 9} = 5$. Az egységvektor koordinátái: $\mathbf{n}^0\left(\frac{4}{5}; -\frac{3}{5}\right)$ Ekkor a $\vec{PK}$ vektor koordinátái:

$10 \cdot \mathbf{n}^0(8; -6)$. $\vec{OK} = \vec{OP} + \vec{PK}$ innen $\vec{OK}(6; -2)$. A keresett kör középpontja: $K(6; -2)$. Még egy megoldást kapunk, ha K -t a P -re tükrözzük. A körök egyenletei:

$$(x - 6)^2 + (y + 2)^2 = 100 \text{ és } (x + 10)^2 + (y - 10)^2 = 100.$$

3863. $q); s); w)$ nem kör egyenlete, $v)$ pontkör ($r = 0$), a többi kör egyenlete. Vizsgáljuk például a $j)$ egyenletét: $x^2 + 2,4x + y^2 - 3y = 2,56$. Innen $(x + 1,2)^2 + (y - 1,5)^2 = 1,2^2 + 1,5^2 + 2,56$. $(x + 1,2)^2 + (y - 1,5)^2 = 6,25$. $K(-1,2; 1,5)$, $r = 2,5$; pl.: $c) K(0; 0)$, $r = \sqrt{20}$; $h) K(0; 4)$, $r = 3$;

$$k) K\left(\frac{5}{2}; 0\right), r = 5; \quad l) K\left(\frac{3}{4}; \frac{1}{2}\right), r = 4; \quad m) \text{ Osszuk el az egyenletet 3-mal. } K\left(\frac{2}{3}; 1\right), r = \frac{\sqrt{58}}{3};$$

$$n) K\left(\frac{3}{4}; \frac{5}{4}\right), r = \frac{\sqrt{10}}{4}; \quad o) K(a; 0), r = |a|; \quad t) K\left(-\frac{a}{2}; -\frac{b}{2}\right), r = \frac{\sqrt{a^2 + b^2}}{2}.$$

3864. $a)$ A $K(-2; 1)$ középpontú, $r = \sqrt{5}$ sugarú kör külső pontjainak koordinátái.

$b)$ $(x - 1)^2 + (y + 2)^2 = -1$. Ilyen pont nem létezik; $c)$ $P(3; -4)$ pont; $d)$ $(x - y)(x + y - 2) = 0$. Az $x - y = 0$ és az $x + y - 2 = 0$ egyenletű egyenesek pontjainak koordinátái.

3865. $a)$ $(x - 3)^2 + (y + 4)^2 = 25$ és $(x + 1)^2 + (y - 1)^2 = 1$ körök egyenletei. $K_1(3; -4)$, $r_1 = 5$, $K_2(-1; 1)$, $r_2 = 1$. K_1K_2 egyenes egyenlete: $5x + 4y = -1$. $b)$ $17x + 8y = 11$.

$$\mathbf{3866.} \left(x + \frac{B}{2A}\right)^2 + \left(y + \frac{C}{2A}\right)^2 = \frac{B^2 + C^2 - 4AD}{4A^2}. \text{ Szükséges és elégséges, hogy } A \neq 0 \text{ és}$$

$B^2 + C^2 > 4AD$ legyen. $a)$ $A \neq 0$ és $D = 0$; $b)$ $A \neq 0$ és $C = 0$; $c)$ $A \neq 0$ és $B = 0$; $d)$ Szüksé-

ges és elégséges, hogy $y = 0$ esetén az $AX^2 + BX + D = 0$ egyenletnek pontosan egy gyöke legyen. $B^2 = 4AD$ és $A \neq 0$; $e) A \neq 0$ és $C^2 = 4AD$; $f) B^2 = 4AD$, $B = C$, $A \neq 0$.

3867. $K(5; 3)$, $r = 5$ $KP = \sqrt{10}$, $x^2 + y^2 - 10x + 6y + 24 = 0$.

3868. $(x - \sqrt{2})^2 + \left(y - \frac{1}{3}\right)^2 = r^2$. Tegyük fel, hogy a $P_1(x_1; y_1)$, és a $P_2(x_2; y_2)$, rácspontok rajta

vannak a fenti körön. Ekkor $(x_1 - \sqrt{2})^2 + \left(y_1 - \frac{1}{3}\right)^2 = (x_2 - \sqrt{2})^2 + \left(y_2 - \frac{1}{3}\right)^2$.

Innen $x_1^2 - x_2^2 + y_1^2 - y_2^2 - \frac{2}{3}(y_1 - y_2) = 2\sqrt{2}(x_1 - x_2)$. Ha $x_1 \neq x_2$, akkor a bal oldal racionális, a jobb oldal irracionális $\sqrt{2}$ miatt! Tehát $x_1 = x_2$. $y_1^2 - y_2^2 - \frac{2}{3}(y_1 - y_2) = 0$, innen

$(y_1 - y_2)\left(y_1 + y_2 - \frac{2}{3}\right) = 0$. $y_1 = y_2$, vagy $y_1 + y_2 = \frac{2}{3}$. Utóbbi nem lehetséges, mert $y_1, y_2 \in \mathbf{Z}$.

Ellentmondásra jutottunk, ezért igaz a feladat állítása.

3869. $(x - \sqrt{5})^2 + \left(y - \frac{1}{3}\right)^2 = r^2$. Legyen $P_1(x_1; y_1)$, $P_2(x_2; y_2)$, rácspontok. Ekkor

$x_1^2 - x_2^2 + y_1^2 - y_2^2 - \frac{2}{3}(y_1 - y_2) = 2\sqrt{5}(x_1 - x_2)$. Innen adódik, hogy $x_1 = x_2$ és $y_1 = y_2$.

3870. Legyen $Q(0; 1)$. Q rajta van az $x^2 + y^2 = 1$ egyenletű körön. Tekintsük a Q ponton átmenő $y = mx + 1$ egyenletű egyeneseket.

Az egyenesnek és a körnek közös pontját az $x^2 + y^2 = 1$,

$y = mx + 1$ egyenletekből álló egyenletrendszer gyöke (i) adja. $x^2 + (mx + 1)^2 = 1$. Innen

$(m^2 + 1)x^2 + 2mx = 0$. $x_1 = 0$, $x_2 = -\frac{2m}{m^2 + 1}$; $y_1 = 1$, $y_2 = \frac{1 - m^2}{m^2 + 1}$. Minden racionális m -re

x_2 és y_2 is racionális. A feladat állítása igaz.

3871. a) Az x tengely pontjainak második koordinátája 0, az y tengely pontjainak első koordinátája 0. Ha $y = 0$, $M_1(6; 0)$, $M_2(-2; 0)$, ha $x = 0$, $M_3(0; 3 + \sqrt{21})$, $M_4(0; 3 - \sqrt{21})$;

b) $M_1(1; 0)$, $M_2(-3; 0)$, $M_3(0; \sqrt{3})$, $M_4(0; -\sqrt{3})$; c) $M_1(\sqrt{5}; 0)$, $M_2(-\sqrt{5}; 0)$,

$M_3(0; 1)$, $M_4(0; -5)$.

3872. $P_1(2; 0)$, $P_1(-1; 0)$, $Q_1\left(0; \frac{5 + \sqrt{33}}{2}\right)$, $Q_2\left(0; \frac{5 - \sqrt{33}}{2}\right)$. Legyen az origó az O pont.

Ekkor $OP_1 \cdot OP_2 = -2$, $OQ_1 \cdot OQ_2 = \frac{25 - 33}{4} = -2$. Az origó a kör belső pontja. Az origó a P_1P_2 húrt és a Q_1Q_2 húrt két részre osztja. A részek szorzata egyenlő a 11. évfolyamon igazolt tétel szerint.

3873. A húr végpontjai A és B . $AB = 10$. AB felezőpontja legyen F . Ekkor $AF = 5$, $FK = 5$ és $AK = r$. (K a kör középpontja). AFK derékszögű háromszögben $r^2 = 5^2 + 5^2$, $r = 2\sqrt{5}$, $K(5; 2\sqrt{5})$. Két megoldás van, a körök egyenletei $x^2 + y^2 - 10x \pm 10\sqrt{2}y + 25 = 0$.

3874. Két megoldás van: $(x - 3)^2 + (y + 5)^2 = 25$.

3875. $AB = 28$, $r = 50$, $K(u; v)$, $P(0; 8)$.

$KF \perp AB$, ezért F pont felezi az AB húrt. $KF = v$. Az AFK derékszögű háromszögben $v^2 + 14^2 = 50^2$, innen $v = 48$. $KP^2 = u^2 + (48 - 8)^2$, $50^2 = u^2 + 40^2$, innen $u = \pm 30$. Két megoldás van: $x^2 + y^2 \pm 60x - 96y + 704 = 0$.

3876. $K(3; -3)$, $r = 4$, $d = \left| \frac{3 \cdot 3 - 4 \cdot 3 - 2}{5} \right| = 1$.

3877. $K_1(4; 2)$, $r_1 = 3$, $K_2(-2; -6)$, $r_2 = 6$. A keresett kör középpontja $K(1; -2)$, az átmérő: $K_1K_2 = 10$, $r = 5$, egyenlete: $(x - 1)^2 + (y + 2)^2 = 25$. A tengelypontok: $(1 \pm \sqrt{21}; 0)$ és

$(0; -2 \pm 2\sqrt{6})$. A négyszög átlói merőlegesek egymásra és a hosszuk $2\sqrt{21}$ és $4\sqrt{6}$. A négyszög területe: $12\sqrt{14}$ területegység.

3878. A kör átmérője $AB = \sqrt{a^2 + (b - 1)^2}$ a sugara $r^2 = \frac{a^2 + b^2 - 2b + 1}{4}$, a középpontja

$K\left(\frac{a}{2}; \frac{b + 1}{2}\right)$, az egyenlete: $\left(x - \frac{a}{2}\right)^2 + \left(y - \frac{b + 1}{2}\right)^2 = \frac{a^2 + b^2 - 2b + 1}{4}$. Rendezve a kör

egyenletét: $(1) x^2 + y^2 - ax - (b + 1)y + b = 0$. Az x tengelyt olyan pontban metszi a kör, amelynek második koordinátája: $y = 0$. Ekkor (1) szerint $(2) x^2 - ax + b = 0$. Ha (2) diszkriminánsa $a^2 - 4b > 0$, akkor valóban a kör olyan két pontban metszi, amelyek abszcisszái (2) valós gyökei.

3879. A középpontok koordinátái: $K_1(3; 9)$, $K_2(-5; -7)$. A centrális egyenlete: $y = 2x + 3$, $\alpha = 63,43^\circ$.

3880. $K(3; 1)$, $r = 5$. A négyszög csúcsai: $x = 0$, $A(0; 5)$, $C(0; -3)$, $y = 0$, $B(3 - \sqrt{24}; 0)$, $D(3 + \sqrt{24}; 0)$. $T_1 = 255$, $T_2 = 16\sqrt{6}$; $\frac{T_2}{T_1} = 49,9\%$.

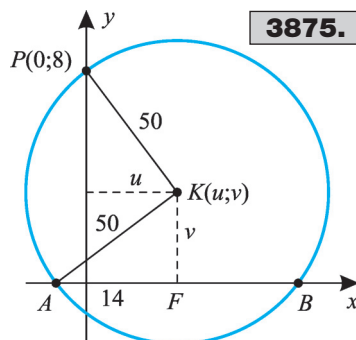
3881. $K_1(3; 2)$, $r_1 = 4$, $K_2(-1; 4)$, $r_2 = 4$. $x^2 + y^2 + 2x - 8y + 1 = 0$.

3882. A keresett koncentrikus kör egyenlete: $(1) x^2 + y^2 - 4x + 2y + k = 0$. (1)-nek az x tengellyel való metszéspontjai: $(2 + \sqrt{4 - k}; 0)$ és $(2 - \sqrt{4 - k}; 0)$. (1) az y tengelyt a $(0; 1 + \sqrt{1 - k})$ és a $(0; 1 - \sqrt{1 - k})$ pontokban metszi. A négyszög átlóinak hossza: $2\sqrt{4 - k}$ és $2\sqrt{1 - k}$. A négyszög területe: $2\sqrt{4 - k} \cdot \sqrt{1 - k} = 6\sqrt{6}$. Innen $k_1 = -5$ és $k_2 = 10$. A feladatnak a $k_1 = -5$ felel meg. Megoldás: $(x - 2)^2 + (y + 1)^2 = 10$.

3883. A kör középpontja az $x - 2y = -3$ és az $y = x$, vagy az $x - 2y = -3$ és az $y = -x$, egyenletű egyeneseken van. Megoldás: $(x - 3)^2 + (y - 3)^2 = 20$ és $(x + 1)^2 + (y - 1)^2 = 80$.

3884. $A = 4$, $B = 0$ kell legyen. Ekkor $(x - 1)^2 + \left(y + \frac{C}{8}\right)^2 = 16 + \frac{C^2}{64}$. Innen $C = \pm 24$. Két

megoldás van: $(x - 1)^2 + (y \pm 3)^2 = 25$.

3885. a) Meg kell oldani a következő egyenletrendszert: $\begin{cases} 1^2 + 2^2 + a + 2b = 0 \\ (-3)^2 + 3^2 - 3a + 3b = 0 \end{cases}$.

$$a = \frac{7}{3}; \quad b = \frac{11}{3}. \quad b) \quad a = \frac{29}{11}; \quad b = -\frac{67}{11}.$$

3886. a) A kör egyenlete $x^2 + y^2 + ax + by + c = 0$ alakú. Ezért $1 + 1 - a + b + c = 0$; $16 + 4 + 4a + 2b + c = 0$; $16 + 16 + 4a - 4b + c = 0$ egyenletrendszer gyökei: $a = -4$, $b = 2$, $c = -8$. $(x - 2)^2 + (y + 1)^2 = 13$. A feladatot úgy is megoldhatjuk, hogy kiszámítjuk az ABC háromszögben az oldalfelező merőlegesek közös pontját, azután a kör sugarát.

b) $(x - 2)^2 + (y + 3)^2 = 100$; c) $(x - 5)^2 + (y - 4)^2 = 25$; d) $(x - 3)^2 + \left(y - \frac{13}{3}\right)^2 = \frac{25}{9}$;

e) $(x - 4)^2 + \left(y - \frac{1}{2}\right)^2 = \frac{65}{4}$.

3887. A körív olyan kör része, amely áthalad az $A(-40; 0)$, $B(40; 0)$, $C(0; 20)$ pontokon. A kör egyenlete: $x^2 + (y + 30)^2 = 50^2$. Ha $x = -30$, $y = 10$, ha $x = -20$, $y = 15,8$; és így tovább, akkor a tartórudak hossza rendre; 10; 15,8; 18,9; 20 méter.

3888. a) Először számítsuk ki a háromszög csúcspontjainak koordinátáit: $A(3; 5)$, $B(-2; 1)$,

$C(5; -2)$. A kör egyenlete: $\left(x - \frac{183}{86}\right)^2 + \left(y - \frac{83}{86}\right)^2 = \frac{63\,017}{3698}$; b) $A(2; -3)$ $B(-2; -1)$,

$C(6; 6)$. $(x - 2)^2 + (y - 2)^2 = 25$; c) $A(-1; 2)$, $B\left(\frac{13}{3}; 2\right)$, $C\left(-\frac{55}{7}; -\frac{50}{7}\right)$;

$$\left(x - \frac{5}{3}\right)^2 + \left(y + \frac{50}{7}\right)^2 = \frac{40\,000}{441}.$$

3889. Az adott egyeneseket jelöljük a következőképpen:

$L_1: x - 3y - 2 = 0$; $L_2: 7x - y - 34 = 0$; $L_3: x + 2y + 8 = 0$. Feltételezve, hogy az egyenesek páronként metszik egymást: (1) $L_1 L_2 + \lambda L_2 L_3 + \mu L_3 L_1 = 0$. Ugyanis például az L_1 és L_2 egyenesek metszéspontjának koordinátáira $L_1 = 0$, $L_3 = 0$, $L_2 L_3 = 0$ és $L_3 L_1 = 0$. Hasonlóképpen L_2 és L_3 , illetve L_3 és L_1 közös pontjai is kielégítik (1) egyenletet. (2) $(x - 3y - 2)(7x - y - 34) + \lambda(7x - y - 34) \cdot (x + 2y + 8) + \mu(x + 2y + 8)(x - 3y - 2) = 0$. A (2) másodfokú egyenlet akkor és csakis akkor kör egyenlete, ha az x^2 , y^2 együtthatói egyenlők, az xy tag együtthatója 0 és $r^2 > 0$. Így λ -ra és μ -re felírhatjuk (2) rendezése után a következő egyenletrendszert:

$$\begin{cases} 9\lambda + 7\mu = -4 \\ 13\lambda - \mu = 22 \end{cases}. \text{ Innen } \lambda = \frac{3}{2}; \quad \mu = -\frac{5}{2}. \text{ Helyettesítsük } \lambda \text{ és } \mu \text{ értékét (2)-ben a } \lambda \text{ és a } \mu \text{ helyére.}$$

Ekkor $(x - 1)^2 + (y + 2)^2 = 25$ valóban kör egyenlete. b) $7x^2 + 7y^2 - 19x + 11y - 6 = 0$.

Megjegyzés: Ha a λ és μ paraméterekre kapott egyenletek nem függetlenek egymástól, akkor nincs megoldás. Ekkor az adott egyenesek közül kettő párhuzamos.

3890. A metszéspontok koordinátái: $A(2; -3,5)$, $B(6; -0,5)$, $C(2,5; 0)$. A $2x + 14y - 5 = 0$ egyenletű egyenes merőleges a $14x - 2y - 35 = 0$ egyenletű egyenesre, mert $2 \cdot 14 - 14 \cdot 2 = 0$!

$$r = \frac{AB}{2} = 5 \text{ egység.}$$

3891. A csúcok koordinátái: $A(-2; -5)$, $B(-6; 3)$, $C(2; -3)$. A körülírt kör egyenlete: $(x+2)^2 + y^2 = 25$.

Az $A(-2; -5)$ csúcson átmenő belső szögfelező egyenlete:

$$\frac{2x+y+9}{\sqrt{5}} = \frac{-x+2y+8}{\sqrt{5}}, \text{ innen (1) } y=3x+1. \text{ A C csúcson}$$

fekvő γ szög szögfelező egyenesének egyenlete:

$$\frac{-x+2y+8}{\sqrt{5}} = -\frac{3x+4y+6}{5}.$$

Innen (2) $(3-\sqrt{5})x + (2\sqrt{5}+4)y = -6-8\sqrt{5}$. A beírható

kör O középpontjának koordinátáit az (1)–(2) egyenletekből

álló egyenletrendszer gyökei adják. $x = -\sqrt{5} + 1$ és $y = -3\sqrt{5} + 4$. A beírható kör sugara a

$$\frac{2x+y+9}{\sqrt{5}} = 0 \text{ normálegyenlet felhasználásával számítható ki. } \rho = 3\sqrt{5} - 1.$$

3892. A körök középpontjai: $K_1(0; -6)$, $K_2(11; 10)$. A háromszög egyik oldala 6 egység, a hozzá tartozó magasság 11 egység. $t = 33$ területegység, a kerület hossza 40,28 egység.

3893. Az ABC háromszög derékszögű, mert $\vec{AC}(-9; 3)$, $\vec{BC}(2; -6)$ és

$$2 \cdot (-9) + 3 \cdot (-6) = 0. \quad t = 33 \text{ területegység, } r = \frac{AB}{2} = \sqrt{\frac{65}{2}}; \quad k = \frac{65\pi}{2} \text{ egység.}$$

3894. A háromszög derékszögű. $B \sphericalangle = 90^\circ$ (3894. ábra). $a) 2; 4; 2\sqrt{5}$; $b) (4; 4); (2; 3);$

$(4; 3)$; $c) S\left(\frac{10}{3}; \frac{10}{3}\right)$ $d) K(4; 3)$; $e) M(2; 4)$; $f)$ A háromszögbe írható kör sugara:

$$\rho = \frac{AB+BC-AC}{2} = 3 - \sqrt{5}; \quad O(2 + \rho; 4 - \rho), \quad O(5 - \sqrt{5}; 1 + \sqrt{5}).$$

3895. A B pont koordinátái $(b; 0)$, a C pont koordinátái $\left(c; \frac{3}{2}c\right)$. Ekkor $\frac{3}{2}c : 2 = 6$ és

$$\frac{b+c}{2} = 11. \text{ Innen } B(14; 0), C(8; 12). \text{ A kör egyenlete: } (x-7)^2 + (y-4)^2 = 65.$$

3896. I. megoldás. Írjuk fel az ABC háromszög köré írható kör egyenletét és ellenőrizzük,

hogy a D pont illeszkedik-e a körre? *II. megoldás.* $\vec{AB}(1; -7)$, $\vec{AD}(7; 1)$ $\vec{AB} \cdot \vec{AD} = 7 - 7 = 0$,

tehát $AB \perp AD$. $\vec{BC}(8; 4)$, $\vec{CD}(-2; 4)$. $\vec{BC} \cdot \vec{CD} = -16 +$

$+16 = 0$, tehát $BC \perp CD$. A négy pont az AD átmérő fölé rajzolt körön van.

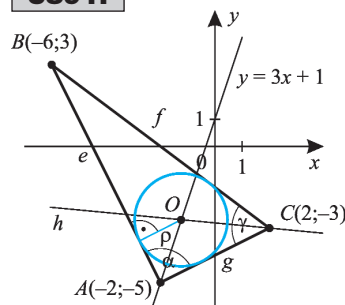
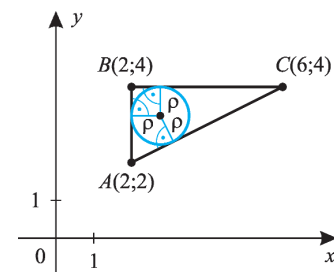
3897. a) Az $A(1; -4)$, $B(8; 2)$, $C(2; 4)$ pontokon átmenő

$$\text{kör egyenlete: } \left(x - \frac{39}{10}\right)^2 + \left(y + \frac{3}{10}\right)^2 = \frac{2210}{100}. \text{ Legyen } x = 0.$$

Ekkor $y_1 = 2,32$, $y_2 = -2,92$. Megoldás: $D(0; -2,92)$.

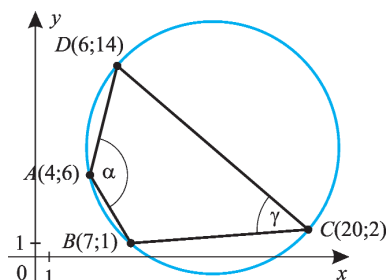
$$b) D\left(\frac{43 + \sqrt{8249}}{16}; 0\right) \text{ adódik az } \left(x - \frac{43}{16}\right)^2 + y^2 = \frac{8249}{256}$$

egyenletből.

3891.**V****3894.**

V

3898.

3898. A skaláris szorzat segítségével számítsuk ki az α és a γ szögeket $\vec{AB}(3; -5)$, $\vec{AD}(2; 8)$.
 $|\vec{AB}| = \sqrt{34}$, $|\vec{AD}| = \sqrt{68}$, $\vec{AB} \cdot \vec{AD} = 6 - 40 = -34$. Másrészt $-34 = \sqrt{34} \cdot \sqrt{68} \cos \alpha$. Innen
 $\cos \alpha = -\frac{1}{\sqrt{2}} = -\frac{\sqrt{2}}{2}$, $\alpha = 135^\circ$. Hasonlóképpen számíthatjuk ki a $\cos \gamma$ értékét.
 $\cos \gamma = \frac{\sqrt{2}}{2}$, $\gamma = 45^\circ$. Mivel $\alpha + \gamma = 180^\circ$, azért az $ABCD$ négyszög húrnégyszög.

3899. A négyszög ABC pontjain átmenő kör egyenlete: $(x - 5)^2 + y^2 = 25$. A $D(1; 3)$ pont koordinátái kielégítik a kör egyenletét!

3900. Az ABD pontokon átmenő kör egyenlete: $(x - 3)^2 + (y + 5)^2 = 25$. A C pont koordinátái kielégítik a kör egyenletét.

3901. $A(1; 2)$, $C(3; -2)$. A négyzet K középpontja az AC szakasz felezőpontja. $K(2; 0)$. (3901. ábra). $\vec{KC}(1; -2)$. Forgassuk el a $\vec{KC}$ vektort $+90^\circ$ -kal. $\vec{KD}(2; 1)$. Ekkor $\vec{OD} = \vec{OK} + \vec{KD}$, $D(4; 1)$, $B(0; -1)$.

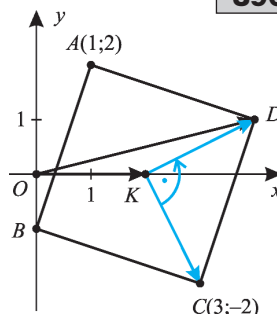
3902. A B csúcs koordinátáit úgy számítjuk ki, hogy az $A(1; -1)$ pontot tükrözzük a $3x + 2y = 14$ egyenletű szimmetriatengelyre. AB egyenes egyenlete: $2x - 3y = 5$. Az AB szakasz F felezőpontjának koordinátáit a

$$\left. \begin{array}{l} 3x + 2y = 14 \\ 2x - 3y = 5 \end{array} \right\} \text{ egyen-}$$

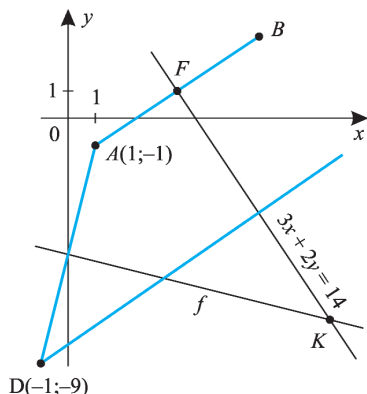
letrendszer gyökei adják. $F(4; 1)$. $B(7; 3)$. A szimmetrikus trapéz köré írható kör értelműen meghatározzák az A, B, D pontok. A középpontját a $3x + 2y = 14$ egyenletű egyenes és az AD szakasz f felező merőlegesének közös pontja adja. f egyenlete $x + 4y = -20$. $K(9,6; -7,4)$, $r^2 = AK^2 = 114,92$. A trapéz köré írható kör egyenlete: $(x - 9,6)^2 + (y + 7,4)^2 = 114,92$.

3903. A téglalap B csúcsának koordinátái: $B(-1; -9)$. Ugyanis $\vec{AD}(-3; 1)$, $3\vec{AD}(-9; 3)$. Elforgatva $+90^\circ$ -kal kapjuk az $\vec{AB}$ vektort. $\vec{AB}(-3; -9)$. Ekkor $\vec{OB} = \vec{OA} + \vec{AB}$, $\vec{OB}(-1; -9)$. A B csúcs koordinátái $(-1; -9)$. A téglalap köré írható kör K középpontja azonos a BD szakasz felező-

3901.

3902.

pontjával. $K(-1; -4)$, a kör sugara: $r=5$, egyenlete: $k: (x+1)^2 + (y+4)^2 = 25$. A B csúcsot tükrözve az A pontra még egy téglalapot kapunk: $B^*(5; 9)$. Az AB^*C^*D téglalap köré írható kör egyenlete:

$k_1: (x-2)^2 + (y-5)^2 = 25$. A k kör a tengelyeket a $(2; 0)$, $(-4; 0)$, $(0; -4 + 2\sqrt{6})$, $(0; -4 - 2\sqrt{6})$ koordinátájú pontokban metszi. A k_1 kör a tengelyeket a $(2; 0)$, $(0; 5 + \sqrt{21})$, $(0; 5 - \sqrt{21})$ koordinátájú pontokban érinti, illetve metszi. A kimetszett húrok hossza:

$6; 4\sqrt{6}; 2\sqrt{21}$ egység.

3904. A háromszöget helyezük el az ábrán látható módon a koordináta-rendszerben. Legyen $A(-a; 0)$, $B(a; 0)$, ekkor $C(0; a)$. Az ABC háromszög így valóban egyenlő szárú és derékszögű háromszög. A $\vec{CB}(a; -a) + 90^\circ$ -kal elforgatva $\vec{CC}_1(a; a)$. Így az $\vec{OC}_1 = \vec{OC} + \vec{CC}_1$ az $\vec{OC}_1$ és a C_1 koordinátái $(a; 2a)$. Hasonló megfontolással kapjuk, hogy $B_1(2a; a)$, a szimmetria miatt $A_1(-2a; a)$, $C_2(-a; 2a)$. A szóbanforgó csúcsok az origótól $\sqrt{4a^2 + a^2} = a\sqrt{5}$ egység távolságra vannak, és így az $x^2 + y^2 = 5a^2$ egyenletű körön vannak.

3905. Az egyenesek párhuzamosak. Ebből következik, hogy a kör $(u; v)$ középpontja az $x=5$ egyenletű egyenesre illeszkedik és a sugara $r=3$. A középpont rajta van a $3x-y=6$ egyenletű egyenesen is. Mivel $u=5$, $v=9$. Megoldás: $(x-5)^2 + (y-9)^2 = 9$.

3906. $\left[x - (4 - 2\sqrt{2}) \right]^2 + \left[y - (4 - 2\sqrt{2}) \right]^2 = (4 - 2\sqrt{2})^2$.

3907. Legyen $e_1: x+2y-4=0$, $e_2: x+2y-2=0$ és $e_3: y=2x-5$. $e_1 \parallel e_2$, ezért az érintőkör középpontja rajta van a középpárhuzamoson, amelynek egyenlete $k: x+2y=3$. Másrészt rajta van az e_1 és e_3 egyenesek által bezárt szögek szögfelezőin. f_1 és f_2 egyenleteit az e_1 és e_3

egyenesek normálegyenleteivel, illetve a $d = \left| \frac{Ax + By + C}{\sqrt{A^2 + B^2}} \right|$ távolságképlettel írhatjuk fel.

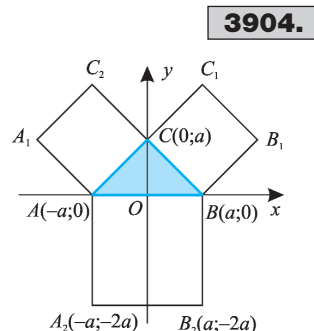
f_1 egyenlete: $x-3y=1$. Az f_2 egyenlete: $3x+y=9$. A k_1 kör középpontja a $K_1\left(\frac{11}{3}; \frac{2}{5}\right)$ pont,

a sugár $r_1 = \frac{1}{\sqrt{5}}$. A k_1 kör egyenlete: $\left(x - \frac{11}{3}\right)^2 + \left(y - \frac{2}{5}\right)^2 = \frac{1}{5}$

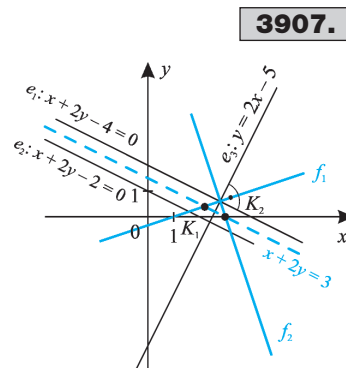
. A k_2 kör K_2 középpontjának koordinátáit a k és f_2 egyenesek metszéspontja adja. $K_2(3; 0)$, $r_2 = \frac{1}{\sqrt{5}}$. A k_2 egyenlete:

$(x-3)^2 + y^2 = \frac{1}{5}$.

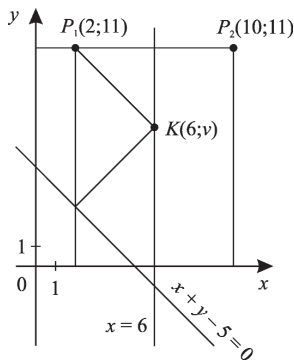
3908. a) Legyen $e_1: x-3y=0$, $e_2: 3x+y-2=0$ és $e_3: x+y=3$. A középpont rajta van az e_1 és e_2 egyenesek szögfelezőin, másrészt az e_3 egyenesen. A szögfelezők egyenletei:

V

3909.

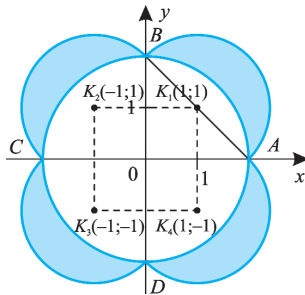

3909. A k kör K középpontja rajta van az $x = 6$ egyenletű egyenesen, másrészt egyenlő távol van az $x + y - 5 = 0$ egyenletű egyenestől és a $P_1(2; 11)$, illetve $P_2(10; 11)$ koordinátájú pontoktól. ($KP_1 = KP_2$). A $K(6; v)$ pontra felírhatjuk a következő egyenletet:

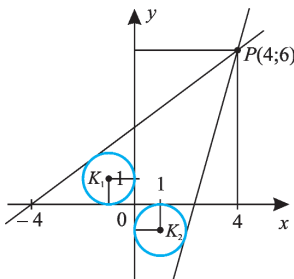
$$(1) \sqrt{(6-2)^2 + (v-11)^2} = \frac{6+v-5}{\sqrt{2}}. \quad (1) \text{ egyenlet gyökei: } v_1 = 39, v_2 = 7. \text{ Mindkét gyök meg-}$$

oldás. Az egyik kör középpontjának koordinátái: $(6; 7)$, a sugara $\sqrt{32}$ egység, a másik kör középpontja: $(6; 39)$, a sugara $\sqrt{800}$ egység.

3910.

3911.

$f_1: x + 2y = 1$, $f_2: 2x - y = 1$. A k_1 kör K_1 középpontjának koordinátái kielégítik az f_1 és e_3 egyenleteket. Innen:

$K_1(5; -2)$, a sugár $r_1 = \frac{11}{\sqrt{10}}$ egység. A k_2 kör K_2 középpontjának koordinátáit az f_2 és e_3 egyenletrendszer gyökei adják.

$K_2\left(\frac{4}{3}; \frac{5}{3}\right)$, a sugár: $r_2 = \frac{11}{3\sqrt{10}}$. A körök egyenletei:

$$(x-5)^2 + (y+2)^2 = 12,1 \text{ és } \left(x - \frac{4}{3}\right)^2 + \left(y - \frac{5}{3}\right)^2 = \frac{121}{90}.$$

$$b) (x-3)^2 + (y-1)^2 = 4,5 \text{ és } \left(x + \frac{3}{4}\right)^2 + \left(y - \frac{19}{4}\right)^2 = 4,5.$$

3910. Legyen $x \geq 0$ és $y \geq 0$. Ekkor a kettős egyenlőtlenség a következőképpen írható:

$4 \leq x^2 + y^2 \leq 2x + 2y$. Az $x^2 + y^2 \geq 4$ egyenlőtlenséget kielégítő $(x; y)$ számpárok az origó középpontú 2 egység sugarú körvonal vagy a körön kívül fekvő pontok koordinátái.

Az $x^2 + y^2 \leq 2x + 2y$, illetve az $(x-1)^2 + (y-1)^2 \leq 2$ egyenlettel megadott ponthalmaz az első síknyedben az $(1; 1)$ középpontú, $r = \sqrt{2}$ sugarú körön vagy annak belsejében helyezkedik el. A kettős egyenlőtlenséggel megadott síkidomot az ábrán az I. síknyedben bevonalkáztuk. Ha $x \leq 0$ és $y \geq 0$, akkor a II. síknyedbeli holdacska-t kapjuk. És így tovább. A négy bevonalkázott holdacska egybevágó. Egyik területe:

$$t = \frac{(\sqrt{2})^2 \pi}{2} - \left(\frac{2^2 \pi}{4} - \frac{2 \cdot 2}{2} \right) = 2. \quad T = 4 \cdot 2 = 8 \text{ területegység.}$$

3911. A $P(4; 6)$ ponton átmenő egyenesek egyenlete: $y = mx + b$ alakú. $6 = 4m + b$, ezért $y = mx + 6 - 4m$. Az egyenesek normálegyenlete: $\frac{mx - y + 6 - 4m}{\sqrt{m^2 + 1}} = 0$. Az ábra alapján

állítjuk, hogy két egység sugarú érintőkör létezik: $K_1(-1; 1)$, $r_1 = 1$, $K_2(1; -1)$, $r_2 = 1$. Ekkor K_1 pontra: (1)

$$\left| \frac{-m-1+6-4m}{\sqrt{m^2+1}} \right| = 1. \quad K_2 \text{ pontra: } (2) \left| \frac{m+1+6-4m}{\sqrt{m^2+1}} \right| = 1. \quad (1) \text{ egyenletből } \left(\frac{5-5m}{\sqrt{1+m^2}} \right)^2 = 1.$$

$m_1 = \frac{4}{3}$, $m_2 = \frac{3}{4}$. A feladat követelményeinek az $m = \frac{3}{4}$ felel meg. Az egyenes egyenlete: $3x - 4y + 12 = 0$. A (2)-es egyenletből kapjuk a második megoldást: $y = 3,56x - 8,24$.

3912. Az $A(0; 0)$, $B(1; 2)$, $C(4; 0)$ csúcsokon átmenő kör egyenlete:

$$k: (x-2)^2 + \left(y - \frac{1}{4}\right)^2 = \frac{65}{16}. \quad \text{A kör } K\left(2; \frac{1}{4}\right) \text{ középpontja a } D(1; -2) \text{ ponttól } d = \frac{\sqrt{97}}{4} \text{ egység}$$

távolságra van. A keresett kör R sugarát úgy kapjuk, hogy a k kör sugarát, $\frac{\sqrt{65}}{4}$ -et a $\frac{\sqrt{97}}{4} - \frac{\sqrt{65}}{4}$ felével megnöveljük. $R = \frac{\sqrt{65}}{4} + \frac{\sqrt{97}}{8} - \frac{\sqrt{65}}{8} = \frac{\sqrt{65} + \sqrt{97}}{8}$.

3913. Helyezzük el az ABC háromszöget a koordináta-rendszerben úgy, hogy a csúcsok koordinátái a következő számpárok legyenek: $A(-a; 0)$, $B(a; 0)$, $C(c; d)$, ahol $a > 0$, $d \neq 0$. Ekkor a $P(x; y)$ pontra $PA^2 + PB^2 + PC^2 = (x+a)^2 + y^2 + (x-a)^2 + y^2 + (x-c)^2 + (y-d)^2$. Rendezve: $PA^2 + PB^2 + PC^2 = 3\left(x - \frac{c}{3}\right)^2 + 3\left(y - \frac{d}{3}\right)^2 + 2a^2 + \frac{8c^2}{9} + \frac{8d^2}{9} \geq 2a^2 + \frac{8c^2 + 8d^2}{9}$.

A négyzetösszeg akkor a legkisebb, ha $x = \frac{c}{3}$, $y = \frac{d}{3}$. Ekkor a P pont az ABC háromszög súlypontja.

3914. Válasszuk meg a koordináta-rendszert úgy, hogy a háromszög csúcspontjainak koordinátái: $A\left(-\frac{c}{2}; 0\right)$, $B\left(\frac{c}{2}; 0\right)$, $C(x; y)$ legyen. ($C > 0$, $y \neq 0$). Ekkor $t = \frac{c|y|}{2}$ és $8t = 4c|y|$ (t jelenti az ABC háromszög területét.) Az oldalak négyzetösszegére felírhatjuk a következő egyenletet: $(1) c^2 + \left(x + \frac{c}{2}\right)^2 + y^2 + \left(x - \frac{c}{2}\right)^2 + y^2 = 4c|y|$. Ha $y > 0$, akkor (1)-ből $x^2 + (y-c)^2 = \frac{c^2}{4}$ adódik, ha $y < 0$, akkor $x^2 + (y+c)^2 = \frac{c^2}{4}$. A mértani hely két kör: $K_1(0; c)$, $r_1 = \frac{c}{2}$, $K_2(0; -c)$, $r_2 = \frac{c}{2}$. Mindkét kör minden pontja hozzátartozik a mértani helyhez.

3915. Legyen $P(x; y)$. Ekkor $(x+2)^2 + y^2 + (x-2)^2 + y^2 + x^2 + (y-6)^2 = k^2$. Innen rendezéssel: $x^2 + (y-2)^2 = \frac{1}{3}(k^2 - 32)$ adódik. Ha $|k| < 4\sqrt{2}$, akkor a mértani hely üres halmaz. Ha $|k| = 4\sqrt{2}$, akkor a mértani hely egy pont: $P(0; 2)$. Ha $|k| > 4\sqrt{2}$, akkor a mértani hely kör, amelynek középpontja a $(0; 2)$ koordinátájú pont, a sugara $\sqrt{\frac{k^2 - 32}{3}}$ egység. A kör minden pontja megfelel.

3916. A keresett kör középpontja egyrészt rajta van az origó körül rajzolt egység sugarú körön, másrészt az $x + y = 5$ egyenletű egyenesre a $P(3; 2)$ pontban emelt merőleges egyenesen. A körök egyenletei: $(x - 1)^2 + y^2 = 8$ és $x^2 + (y + 1)^2 = 18$.

3917. Legyen a szabályos háromszög oldala a hosszúságú. Ekkor a magassága $\frac{a\sqrt{3}}{2}$. Válasszuk meg a koordináta-rendszert úgy, hogy a csúcsok koordinátái a következők legyenek: $B\left(-\frac{a}{2}; 0\right)$,

$C\left(\frac{a}{2}; 0\right)$, $A\left(0; \frac{a\sqrt{3}}{2}\right)$. A feladat szerint: $x^2 + \left(y - \frac{a\sqrt{3}}{2}\right)^2 = \left(x + \frac{a}{2}\right)^2 + y^2 + \left(x - \frac{a}{2}\right)^2 + y^2$. In-

nen rendezéssel az $x^2 + \left(y + \frac{a\sqrt{3}}{2}\right)^2 = \frac{a^2}{2}$ egyenletet kapjuk. A mértani hely olyan kör, amelynek középpontja a $K\left(0; -\frac{a\sqrt{3}}{2}\right)$ pont, a sugara $\frac{a}{\sqrt{2}}$ egység. A kör minden pontja megfelel.

Kör és egyenes kölcsönös helyzete Kör érintője

3918. a) $P_1(3; 4)$, $P_2(5; 0)$. b) $(3; 1)$; c) Két közös pont van, ha $r > \frac{|a|}{\sqrt{2}}$;

egy közös pont van, ha $r = \frac{|a|}{\sqrt{2}}$; nincs közös pont, ha $r < \frac{|a|}{\sqrt{2}}$. d) $P_1\left(\frac{r}{\sqrt{m^2+1}}; \frac{mr}{\sqrt{m^2+1}}\right)$,

$P_2\left(-\frac{r}{\sqrt{m^2+1}}; -\frac{mr}{\sqrt{m^2+1}}\right)$. e) Két közös pont van, ha $r > \frac{|b|}{\sqrt{m^2+1}}$ egy közös pont van,

ha $r = \frac{|b|}{\sqrt{m^2+1}}$, nincs közös pont, ha $r < \frac{|b|}{\sqrt{m^2+1}}$.

3919. a) Két közös pont van. b) Két közös pont. c) Egy közös ponton van. d) Nincs közös pont. $D = -868 < 0$.

3920. a) $(4; 2)$ és $\left(\frac{1}{2}; -\frac{3}{2}\right)$ b) $(0; 0)$ és $\left(\frac{1}{5}; \frac{3}{5}\right)$;

c) $(1,9; 1,45)$ és $(0,1; 0,55)$; d) $(3; 1)$ és $(-1; -3)$; e) $(5; -6)$

3921. a) Két közös pont van: $(5; 4)$ és $\left(\frac{9}{13}; -\frac{32}{13}\right)$. b) Egy közös pont van: $(5; -1)$. c) Az

egyenes egyenlete: $4x + 3y = 25$. Az egyenesnek és az $x^2 + y^2 = 25$ egyenletű körnek egy közös pontja van: $(4; 3)$. Az egyenes az $x^2 + y^2 = 36$ egyenletű kört két pontban metszi.

$\left(\frac{20 + 3\sqrt{11}}{5}; \frac{15 - 4\sqrt{11}}{5}\right)$ és $\left(\frac{20 - 3\sqrt{11}}{5}; \frac{15 + 4\sqrt{11}}{5}\right)$.